

Case-esimerkki tilaajavastuuvalvonnasta

Viranomaisten info: Reilua työelämää
29.9.2022

Joonas Heinilä

Aluehallintovirasto
Työsuojelu

@tervettatyota

Esityksen runko

- Taustoitusta aiheeseen
- Case-esimerkki tilaajavastuuvalvonnasta
- Liityntäpinta muuhun työsuojeluvalvontaan
- Ohjeita ja työkaluja tilaajille

“

**Laiminlyöntimaksun
suuruus on 1 kohdassa
2 100–21 110 euroa;
2–3 kohdissa 21 100
–68 500 euroa**

Aluehallintovirasto
Työsuojelu

Lainsäädännöllinen tausta

- Tilaajavastuulain perusteella tilaaja on velvollinen maksamaan laiminlyöntimaksua, jos
 - 1) tilaaja on laiminlyönyt selvitysvelvollisuutensa
 - 2) tilaaja on tehnyt sopimuksen liiketoimintakieltoon määrätyn kanssa
 - 3) tilaaja on tehnyt laissa tarkoitetun sopimuksen, vaikka hänen on täytynyt tietää, että sopimuksen toisella osapuolella ei ole tarkoitus täyttää sopimuspuolena ja työnantajana lakisääteisiä maksuvelvoitteitaan**

**Tiedonsaanti-
oikeuksilla
tuloksellisempaa
tarkastustoimintaa**

Tarkastuksen tausta

- Työsuojeluviranomaisen tiedonsaantioikeuksilla on valvonnan kohdentamiseksi saatu salassapitosäännösten estämättä tietoja Verohallinnolta
- Tietoja yhdistelemällä valikoitu tietty joukko tilaajia, joihin kohdennettu valvontaa

Aluehallintovirasto
Työsuojelu

**Tuntihinta
rakennus-
urakoinnissa
17,50–18,50
euroa**

Oy Raksa Ab:n tapaus

- Tilaaja on tehnyt kolmen virolaisen yrityksen kanssa kirjalliset rakennusurakointia koskevat sopimukset
- Kaikki työntekijät lähetettyjä
- Sopimukseen kirjattu tuntihinta rakennusurakoinnissa ollut 17,50 ja erikoisammattilaisille 18,50 euroa
- Itsenäistä urakointia tilaajan työmaakohteissa

Aluehallintovirasto
Työsuojelu

“

**Tilaaja toimii itse
rakennusalalla ja
työnantajana,
joten oltava
käsitys millaisia
mahdollisia kuluja
työnantajalle tulee
maksettavaksi.**

Aluehallintovirasto
Työsuojelu

Alihintaisuuden arviointia

- Kukin sopimuspuoli on ilmoittanut noudattavansa rakennusalan työehtosopimusta
- Kaikki työntekijät eivät ole voineet kuulua TES:n alimpiin palkkaryhmiin
- Sopimukseen kirjattu erikoisammattilainen viittaa siihen, että osan oltava vähintään IV-luokkaan kuuluvia

Alihintaisuuden arviointia, jatkuu

- TES:n lisät otettava huomioon
 - Henkilökohtainen palkanosa
 - arkipyhäkorvauksena ja työajanlyhennysrahana erillinen palkanosa
 - lomaraha
 - lähetetyille työntekijöille päiväraha
- TES:n kustannusten lisäksi sivukulut lähtömaan lainsäädännön mukaisesti

**Määrätään maksamaan
laiminlyöntimaksut
korotettuina**

Tapauksen lopputulema

- Työsuojelun vastuualue tekee päätöksen laiminlyöntimaksun määrittämisestä tilaajaa kuultuaan
- Ottaen huomioon sopimusehdot, TES:n palkkaluokat, sivukulut ja työnantajalle syntyneet muut kustannukset, tilaaja on solminut laissa tarkoitetun sopimuksen tietoisena siitä, että sopimuspuolet eivät täytä lakisääteisiä maksuvelvoitteitaan

Liityntäpinta muuhun työsuojeluvalvontaan

- Työsuojeluviranomaiset valvovat myös sitä, että lähetettyjen työntekijöiden työsuhteissa noudatetaan lain edellyttämiä vähimmäisehtoja mm. työaikojen, palkkauksen ja vuosilomien osalta
 - tarkastus lähettävään yritykseen
 - tarvittaessa velvoitteet, mahdollisesti myös ilmoitus poliisille
- Rakennusalalla pääurakoitsijan ja rakennuttajan on selvitettävä palkanmaksua lähetetyn työntekijän pyynnöstä

Käytännön ohjeita

- Jokainen sopimus on yksittäistapaus
 - Mistä työstä on kyse?
 - Alihankinta vai vuokratyö?
 - Mitä hinnasta on sovittu?
 - Mitä hinta sisältää?
- Selvitä työehdot
 - Mitä TES edellyttää?
 - Onko lähetettyjä työntekijöitä?
 - Sivukulut

Aluehallintovirasto
Työsuojelu

Työkaluja hyväksikäytön tunnistamiseksi

- Euroopan kriminaalipolitiikan instituutti (HEUNI) on koonnut työkalupakin yrityksille työperäisen hyväksikäytön ja ihmiskaupan ennaltaehkäisemiseksi: Navigoi kohti vastuullista toimitusketjua
- Muuta HEUNI:n aineistoa
 - Työperäinen hyväksikäyttö ja julkiset hankinnat. Opas riskien huomioimiseen Suomessa.
 - Uusia työkaluja yrityksille: Miten puuttua työperäiseen hyväksikäyttöön ja ihmiskauppaan?

Aluehallintovirasto
Työsuojelu

Aluehallintovirasto
Työsuojelu